

Ігор Васильович Гевко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри комп'ютерних технологій,
Тернопільський національний
педагогічний університет імені Володири Гнатюка,
вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна

ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЯК ПРОСТІР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

В статті проведений аналіз сучасного стану розвитку педагогічної професії, специфіки професійно-педагогічної діяльності та діяльності педагогічного вузу в сучасних умовах, що обумовлено модернізацією вищої освіти в цілому і педагогічної освіти зокрема. Обґрунтовано поняття професійної підготовки студентів педагогічного вузу в умовах модернізації педагогічної освіти. Розглянуто зміни професійної підготовки студентів педагогічного вузу в умовах модернізації педагогічної освіти, а також їх характеристика, пояснена сутність змін, їх спрямованість, інтенсивність і продуктивність.

В роботі визначено, що професійна підготовка студентів у педагогічному вузі спрямована на становлення загальнокультурних і професійних компетенцій майбутніх педагогів, які будуть сприяти розвитку їх професійної та соціальної мобільності, а також конкурентоспроможності на ринку праці. Важливою складовою такої підготовки є професійне виховання, яке не зводиться тільки до виховання професіонала, але і передбачає розвиток таких особистісних якостей як відповідальність за свої дії, розуміння їх наслідків для себе і оточуючих; становлення моральних норм і цінностей майбутньої педагогічної діяльності.

Ключові слова: модернізація, освіта, педагогічний вуз, педагогічна діяльність, професійна підготовка, компетенції.

Модернізація різних галузей діяльності стала основною характеристикою процесів, які відбуваються в усіх сферах українського суспільства на рубежі століть. Здійснення модернізації української освіти є необхідною і найважливішою умовою рішення соціокультурних і соціоекономічних проблем довгострокового характеру, що стоять перед українським суспільством, передумовою для зростання національної конкурентоспроможності, що відображено в цілях і пріоритетах політики України в області соціального і економічного розвитку, які сформульовані з урахуванням існуючих викликів. Успішність протікання модернізаційних процесів в українській системі освіти багато в чому залежить від педагогічних кадрів, їх ціннісного ставлення до подій перетворення. Підготовка майбутніх педагогів, готових до реалізації змін, що проводяться, здатних працювати в умовах диференціації та інноваційності сучасної освітньої практики, є основним завданням вищої педагогічної освіти України, яка в свою чергу знаходиться в режимі реформування.

Проблема вдосконалення системи підготовки майбутніх педагогів актуальна сьогодні в усьому світі, їй приділяється особлива увага в документах реформ вищої освіти в різних країнах (Болонська декларація; План адміністрації президента США щодо реформування педагогічної освіти «Наше майбутнє – наші вчителі»; прийняття закону «Про вчителів» в Китаї) в діяльності міжнародних організацій ЮНЕСКО (Стратегія з підготовки вчителів: південний напрямок в рамках Ініціативи ООН «Освіта для всіх»), ЮНІСЕФ (Ініціативи з підготовки вчителів в рамках різних проектів і

напрямків діяльності організації), Міжнародної організації праці (Рекомендації щодо дотримання прав вчителів та інших педагогічних, наукових працівників), спрямованих на підвищення якості підготовки педагогічних кадрів та забезпечення їх безперервного професійного розвитку.

Політика модернізації педагогічної освіти та професійної підготовки майбутніх педагогів, яка проводиться у світі і в Україні в цілому, актуалізує проблему дослідження змін, встановлення характеру їх протікання, спрямованості, ступеня інтенсивності і продуктивності з метою приведення її у відповідність викликам сучасності.

У зв'язку з цим, в педагогічній науці виникла потреба в проведенні спеціальних досліджень, спрямованих на вивчення змін професійної підготовки студентів педагогічного вузу в умовах модернізації педагогічної освіти. Такі дослідження є основою для ціннісного осмислення змін професійної підготовки викладачами педагогічного вузу, керівниками різних рівнів системи педагогічної освіти, роботодавцями, іншими фахівцями освітньої галузі.

В результаті інтенсивних соціальних змін, пов'язаних, в першу чергу, з інформаційною та комунікаційною революцією, трансформуються поняття професії, професіоналізму і професійної діяльності людини в сучасному світі.

Науковими передумовами для теоретичного осмислення проблеми змін професійної підготовки студентів педагогічного вузу в умовах модернізації педагогічної освіти є дослідження в області філософії, соціології, культурології, історії та економіки освіти, які розкривають її різні аспекти; психолого-педагогічні роботи і публікації,

систематизують досягнення теорії і практики вищого професійного та педагогічного освіти. В якості основних результатів в цьому напрямку можна позначити: поява теоретичних концепцій змін в різних областях знань – філософські концепції змін (А. Бергсон, Р. Декарт, І. Кант); концепція соціальних змін в соціології (Е. Дюркгейм, М. Вебер, Т. Парсонс, Д. Рілер, П. Штомпка); концепція управління змінами в менеджменті (Г. Брукс, М. Грін, Е. Камерон, Дж. Коттер, К. Левін, Дж. Фішер). Наявність робіт, які розкривають різні аспекти професійної підготовки студентів педагогічного вузу та служать основою пояснення змін, що відбуваються в ній. Уявлення актуального контексту змін вищого освіти в цілому і педагогічної зокрема (М. Барбер, В. Болотов, П. Бет, К. Доннеллі, А. Каспаржак, М. Муршед, С. Різві, М. Фуллан, Е. Ямбург). Бачення контексту змін у професійній підготовці студентів педагогічного вузу дозволяє позначити спрямованість цих змін, встановити їх характер і інтенсивність; розвиток нових підходів до розуміння і організації простору професійної підготовки в педагогічному вузі, яке стає багатовимірним і характеризується як інтегроване (П. Бурд'є, Е. Василевська, В. Вахштайн, Д. Куракін.), що призводить до розширення кола суб'єктів професійної підготовки, появи мережеских і кластерних моделей підготовки. Такі підходи дають нові підстави для моделювання професійної підготовки в педагогічному вузі.

Трансформація поняття професії пов'язана з ускладненням структури праці, а також розвитком ідей про соціальну структуру суспільства, соціальну стратифікацію і соціальну мобільність. Трансформація йде від розуміння професії як одиниці конкретної діяльності всередині виробництва до розуміння професій як соціального інституту (Г. Спенсер), далі до професії як професійної групи (Г. Зіммель, Е. Дюркгейм). Основою такого погляду на професію виступає поняття соціальної структури в широкому сенсі (як диференціації соціальної діяльності). З точки зору поведінки індивіда, його життєвого світу і системи цінностей професія – це покликання (М. Вебер). Ця позиція співвідносить професійну зайнятість, перш за все, з потребами індивіда в забезпеченні засобів до існування і тільки в другу чергу – до потреб суспільства [2].

Мета визначити якою має бути професійна підготовка майбутніх педагогів в умовах сьогодення, як вона повинна змінитись («трансформуватись»), щоб сприяти розвитку їх професійної компетентності, конкурентоспроможності на ринку праці, професійної мобільності, активної життєвої та професійної позиції?

Особливе значення поняття кваліфікації набуло в 1960-х рр. з розвитком теорії людського капіталу (Т. Шульц, Г. Беккер, Дж. Мінсер, ін.). Високий рівень кваліфікації, що виражається в якісній освіті, професійні знання, досвід, тощо, стають

визначальним фактором розвитку суспільства в цілому.

Кваліфікацію спеціаліста можна розглядати як володіння комплексом компетентностей, пов'язаних з діяльністю працівника щодо реалізації отриманого навчання за профілем і як опис відповідної професійної діяльності, включаючи об'єктивні характеристики праці та стійкі індивідуальні особистісні якості, які є для даної діяльності професійно важливими та забезпечують її успішність.

У Професійному стандарті кваліфікація педагога відображає рівень професійної підготовки вчителя і його готовність до праці в сфері освіти, вона складається з професійних компетенцій педагога. Педагогічна кваліфікація розглядається, як професійна підготовленість педагога, що дозволяє йому виконувати трудові функції певного рівня і складності в конкретному виді діяльності; певний рівень освіти, що виражається в знаннях, уміннях і навичках, необхідних для виконання конкретної роботи.

Кваліфікаційні категорії припускають, перш за все, диференціацію рівня складності і якості вирішення професійних задач, що стоять перед педагогом. Вони носять ієрархічний характер. Відповідність займаній посаді означає, що педагог здатний вирішувати основні професійні завдання за своєю посадою на достатньому рівні.

Сьогодні принципово новим є інтерес до розробки комплексних рамкових структур, інтегруючих кваліфікації, які являють собою результати навчання в навчальному закладі, на робочому місці, результати неформального і спонтанного навчання ін. Такі комплексні рамкові структури, або національні рамки кваліфікацій представляють національний підхід до кваліфікацій і їх рівнів, прийнятий в конкретній країні (О. Олейникова, О. Муравйова, Ю. Коновалова, М. Коулз, ін.) [5].

Вища педагогічна освіта історично розвивається відповідно до змін суспільства і людини. Її функціонування обумовлено економічними, політичними, соціальними, культурними факторами і умовами існування як України, так і світової спільноти. Дослідники підкреслюють, що педагогічна освіта визначає якість професійної підготовки фахівців у всіх сферах функціонування суспільства і держави, що сприяє соціальній стабільності і розвитку. В силу цього педагогічна освіта є пріоритетною і системоутворюючою галуззю в сфері освіти, забезпечує формування професійно компетентної особистості педагога, здатної самостійно і творчо вирішувати професійні завдання, усвідомлювати особистісну і суспільну значимість педагогічної діяльності та нести відповідальність за її результати [5].

Сьогодні не вщухають дискусії, обговорення, суперечки з приводу того, що представляє собою учитель в сучасному світі, яке сучасне розуміння педагогічної професії і що змінюється в професійній діяльності педагога в умовах нової соціальної реальності. Х. Тхагапсоев зазначає, що в часи кризи,

перш за все, руйнуються органічні зв'язки між культурою, індивідом і освітою, що висуває постать вчителя в суспільстві і системі культури в особливе становище реставратора цих зв'язків [13]. Видатний вчений-математик і мислитель ХХ століття М. Моїсєєв сказав: «...Людство підійшло до порога, за яким потрібні і нова моральність, і нові знання, новий менталітет, нова система цінностей. Створювати їх буде учитель ... той, хто створює систему формування, збереження і розвитку колективних знань, моральності і пам'яті народу, передачі всього накопиченого наступним поколінням, і всіх людей, які здатні внести в світ елементи душевної тривоги за їх майбутнє і майбутність свого народу, а в нинішніх умовах – і майбутність планетарної цивілізації. Саме та нація, яка сьогодні зуміє створити більш досконалу систему «УЧИТЕЛЬ», зробиться лідером ХХІ століття!» [12].

Відомий дослідник освітніх систем Майкл Барбер стверджує, що реформа освіти входить сьогодні в число головних завдань майже всіх країн світу [2]. Говорячи про педагогічну освіту, слід підкреслити, що вона повинна розвиватися з подвійним випередженням, і це вимагає формування принципово нової моделі педагогічної освіти, яка поряд з новими моделями української школи, педагога, управління системою освіти, нової практикою оцінки якості освіти забезпечить системні зміни в освітній сфері.

Як ніколи раніше, сьогодні потрібне розуміння контексту діяльності вузу, його місця в процесних змінах, що відбуваються в системі вищої освіти, а також розуміння нового змісту професійної підготовки в сучасному соціумі.

Вуз сьогодні повинен бути не просто навчальним закладом, але і центром, де генеруються передові технології підготовки кадрів [1].

Щоб залишатися конкурентоспроможними в сучасних умовах, вузам необхідно кардинально міняти «життєві орієнтири» [14]. Справжні інституційні зміни педагогічної освіти пов'язані з вирішенням проблем, що виявляються на перетині питань розвитку людини і суспільства засобами освіти в умовах постійно мінливого середовища; питань освоєння ефективних інноваційних механізмів розвитку освітніх систем різних рівнів і збереження традицій, що склалися вітчизняної освіти; питань, пов'язаних з соціальними очікуваннями і сферою зайнятості, а також питань переосмислення поняття педагогічної освіти [7].

Особлива роль в цьому процесі належить педагогічному вузу, який є «ядром» системи неперервної педагогічної освіти, що з'єднує в єдине ціле довузівську, вузівську і фундаментальну наукову освіту педагога [2].

Підвищення професійної мобільності людини в сучасному світі пов'язано з тим, що традиційні сфери професійної діяльності зазнають значних змін, інформація і знання постійно оновлюються, люди змушені перекваліфіковуватися, починати професійний шлях спочатку в абсолютно іншій або суміжній галузі.

Необхідність розвитку професійної мобільності студентів педагогічного вузу визначається складністю збереження професійної компетентності. Професійна компетентність сьогодні стала принципово іншою. Сучасний професіонал – це працівник, що володіє таким собі «портфелем компетенцій», які дозволяють йому підтримувати свою конкурентоспроможність на ринку праці [13]. Більш конкурентоспроможними стають не ті, хто все знає, а ті хто швидше вчаться і тим самим мають можливість у найкоротші терміни відповісти на будь-який «виклик».

Крім того, сьогодні в професійній діяльності випускників педагогічного вузу відбуваються зміни і, поряд з традиційними, з'являються нові функції. Виходячи з цього, конкурентоспроможність випускника педагогічного вузу визначається як підготовкою в певній предметній галузі, так і рівнем розвитку соціальних компетенцій (вміння презентувати себе, встановлювати взаємини з іншими людьми, бути ініціативним, відповідальним, тощо). Щоб підготувати такого фахівця, необхідно змінити підходи до цілей, результатів, змісту, організаційної структури освітнього процесу в педагогічному вузі.

Одна з основних ідей професійної підготовки в педагогічному вузі на сьогоднішній день зводиться до наступного: оскільки нові цінності не можуть бути трансльовані способом інформування і подальшого відтворення, то вони повинні освоюватися способом «проживання» [2].

Іншою не менш важливою складовою змісту діяльності сучасного педагогічного вузу є професійне виховання майбутніх педагогів. Професійне виховання не повинно зводитися до вихованню професіоналів [9]. Результат професійної підготовки в педагогічному вузі – це не тільки висококваліфіковані та високоінтелектуальні професіонали, а й люди, які відчують відповідальність за свої дії, розуміють їх наслідки для себе і оточуючих, їх моральні якості і світогляд повинні відповідати викликам і запитам сучасного суспільства. Студентів педагогічного вузу сьогодні необхідно готувати не тільки до їх майбутньої спеціальності, а й уміння працювати взагалі, працювати в колективі, підпорядковуватись і керувати колективом, науковою організацією праці, комунікабельності і толерантності [7].

Виходячи з усього сказаного вище, очевидно, що поняття педагогічного вузу зазнало істотні зміни, пов'язані з соціокультурними, соціополітичними і соціоекономічними процесами в українському суспільстві.

Спроби пристосуватися і встигнути за тими змінами відбуваються в суспільстві запустили процес диверсифікації професійної освіти, що призвело до розширення діяльності педагогічного вузу, освоєння нових для нього сфер, проникнення в галузі, які не мали раніше прямих зв'язків і залежності від результатів освітньої діяльності, з метою підвищення конкурентоспроможності випускників [4].

До цих пір в Україні практикувалися лише дві моделі розвитку університетів. У першому випадку вуз «виробляє» людей, успішно функціонуючих в нинішній економічній системі, його клієнтом стає роботодавець. Перед навчальним закладом стоїть конкретне завдання – підготовка кадрів для різних галузей.

У другому – клієнтом виступає вже студент, продукт – освітньої програми. В сучасному суспільстві найбільш перспективна третя модель, де університет – відкрита структура, а клієнт – навколишній соціальний простір (міське середовище, регіон, країна, весь світ) [6].

Для створення відкритого освітнього середовища, доступного різним категоріям населення міста, регіону, країни і навіть всього світу, а також для забезпечення якості підготовки педагогічних кадрів потрібно консолідація зусиль різних сторін (освітніх організацій, професійно-педагогічної спільноти, бізнесу, населення). Одним із шляхів такої консолідації зусиль є створення освітніх кластерів. Побудова і реалізація кластерів в педагогічній освіті дає новий імпульс в підвищенні якості освітніх послуг, підвищує мобільність учнів і педагогічних працівників, дозволяє здійснити дієву професійну орієнтацію учнів старших класів.

Таким чином підводячи підсумки, хотілось би відзначити, що характер і спрямованість професійної підготовки в педагогічному вузі тісно пов'язані з розвитком всієї системи вищої педагогічної освіти, що відображає особливості певного історичного етапу. Педагогічна освіта є пріоритетною і системоутворюючою галуззю в сфері освіти, має випереджальний характер, несе відповідальність за майбутнє підростаючого покоління, тому що саме фахівці з педагогічною освітою займаються навчанням і вихованням підростаючого покоління.

Стан педагогічної освіти сьогодні можна визначити як «пошук». Це обумовлено масштабними змінами в підготовці майбутніх педагогів, в стилі роботи педагогів, в форматах взаємодії вузу і школи.

Справжні інституційні зміни педагогічного освіти пов'язані з вирішенням проблем, що стоять на перетині питань розвитку людини і суспільства засобами освіти в умовах постійно мінливого середовища; питань освоєння ефективних інноваційних механізмів розвитку освітніх систем різних рівнів і збереження сформованих традицій вітчизняної освіти; питань, пов'язаних із соціальними очікуваннями і сферою зайнятості, а також питань переосмислення поняття педагогічної освіти.

Педагогічний вуз є «ядром» системи безперервного педагогічної освіти, що з'єднує в

єдине ціле довузівську, вузівську і фундаментальну наукову освіту педагога.

Особлива увага при розвитку педагогічного вузу сьогодні приділяється контексту його діяльності, визначення місця в процесних зміни, що відбуваються в системі вищої освіти, а також розуміння нового змісту професійної підготовки педагога в сучасних умовах.

Діяльність сучасного педагогічного вузу обумовлена модернізацією педагогічної освіти, викликані соціокультурними та соціоекономічними факторами – переходом до нового типу суспільства, зростанням ролі людини в подальшому розвитку суспільства, ін. Крім цього, педагогічним вузам сьогодні доводиться працювати в ситуації, коли в вуз приходять вчитися ті, хто не вступив у більш престижні вузи («подвійний негативний відбір»); відповідати критеріям моніторингу ефективної діяльності вищих навчальних закладів; ін.

Основним змістом діяльності сучасного педагогічного вузу є професійна підготовка фахівців для сфери освіти. Професійна підготовка в педагогічному вузі – це один із способів оволодіння педагогічною професією, включення людини в процес безперервної освіти.

Професійна підготовка студентів у педагогічному вузі спрямована на становлення загальнокультурних і професійних компетенцій майбутніх педагогів, які будуть сприяти розвитку їх професійної та соціальної мобільності, а також конкурентоспроможності на ринку праці. Важливою складовою такої підготовки є професійне виховання, яке не зводиться тільки до виховання професіонала, але і передбачає розвиток таких особистісних якостей як відповідальність за свої дії, розуміння їх наслідків для себе і оточуючих; становлення моральних норм і цінностей майбутньої педагогічної діяльності; т.п.

Розширення діяльності педагогічного вузу, освоєння нових для нього сфер з метою підвищення конкурентоспроможності випускників привело до істотних змін в розумінні того, що являє собою педагогічний вуз. Сучасний педагогічний вуз – це не просто навчальний заклад, це особливий багатовимірний простір, де генеруються передові технології підготовки педагогічних кадрів. Завданням педагогічного вузу стає включення студентів в мережу соціально-професійних зв'язків (встановлених вузом і самими студентами), за допомогою яких студенти отримують можливість набуття практичного досвіду вирішення професійних і особистих завдань. Реалізація мережевої взаємодії і створення різного роду мереж і кластерів є перспективним напрямком розвитку педагогічних вузів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Александрова Т. Л. Методологические проблемы социологии профессий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ecsocman.hse.ru/data/917/148/1217/002.ALEXANDROVA.pdf>
2. Барбер М., Муршед М. Как добиться стабильно высокого качества обучения в школах. Уроки анализа лучших систем школьного образования мира // Вопросы образования. –2008. – № 3. – С. 7-60.

3. Гриньова В. М. Про співвідношення понять «професіоналізм», «професійна культура», «професійна компетентність», «професійна підготовка» Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2014/1054-1415092336.pdf>
4. Гузій Н. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія / Н. Гузій. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 243 с.
5. Гуссерль Э. Феноменология [Статья в Британской энциклопедии]. Предисл., пер. и примеч. В. И. Молчанова // Логос. – М., 1991. – № 1. – С. 12–21.
6. Дворянкина Е. К. Профессиональная подготовка будущих учителей в вузе как педагогическая проблема // Современные проблемы науки и образования. – 2007. – № 5. – С. 47–51.
7. Деркач А. А. Акмеология: личностное и профессиональное развитие человека / А. А. Деркач. – Кн.1-5. Кн.2. Акмеологические основы управленческой деятельности. – М. : РАГС, 2000. – 536 с.
8. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала / А. А. Деркач. – М. : Издательство Московского психолого-социального института: Воронеж: НПО «МОДЭК», 2004. – 752 с.
9. Доброскок А. С. Психологічні чинники формування професіоналізму майбутніх менеджерів: автореф. дис. канд. психолог. наук: 19.00.07/ А. С. Доброскок, Інститут психології імені Г. С. Костюка. – Київ, 2013. – 20 с.
10. Елькін М. В. Формування професійної компетентності вчителя / М. В. Елькін. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 111 с. – (Б-ка журн. «Управління школою»; Вип. 5 (125)).
11. Камерон Э. Управление изменениями/ Э. Камерон, М. Грин– М. : Изд-во «Добрая книга», 2006. – 360 с.
12. Новиков А. М. 300 лет индустриальной педагогике / А. М. Новиков/ Отечественная и зарубежная педагогика. – 2011. – №1. – С.157–159.
13. Тхагапсоев Х. Г. Философия образования. Проблемы развития региональных систем / Х. Г. Тхагапсоев. – Нальчик : Эльфа, 1997. – 254 с.
14. Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» – 2013. – № 8-9. – С. 11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gasuk_2013_8-9_6

Игорь Васильевич Гевко,
кандидат педагогических наук, доцент,
заведующий кафедрой компьютерных технологий,
Тернопольский национальный
педагогический университет имени Владимира Гнатюка,
ул. М. Кривоноса, 2, г. Тернополь, Украина

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ВУЗ КАК ПРОСТРАНСТВО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье проведен анализ современной ситуации развития педагогической профессии, специфики профессионально-педагогической деятельности и деятельности педагогического вуза в современных условиях модернизации высшего образования в целом и педагогического образования в частности. Обосновано понятие профессиональной подготовки студентов педагогического вуза в условиях модернизации педагогического образования. Рассмотрены изменения профессиональной подготовки студентов педагогического вуза в условиях модернизации педагогического образования, а также их характеристика, раскрыта сущность изменений, их направленность, интенсивность и производительность.

В работе определено, что профессиональная подготовка студентов в педагогическом вузе направлена на становление общекультурных и профессиональных компетенций будущих педагогов, которые будут способствовать развитию их профессиональной и социальной мобильности, а также конкурентоспособности на рынке труда. Важной составляющей такой подготовки является профессиональное воспитание, которое не сводится только к воспитанию профессионала, но и предполагает развитие таких личностных качеств как ответственность за свои действия, понимание их последствий для себя и окружающих; становление моральных норм и ценностей будущей педагогической деятельности.

Профессиональная подготовка в педагогическом вузе рассматривается как начало профессиональной карьеры педагога и начало его профессиональной самоидентификации, в процессе которой осуществляется систематизация знаний о будущей профессионально-педагогической деятельности и выстраивается картина профессиональной реальности, что открывает понимание возможностей и альтернатив будущего профессионального развития педагога. Во время подготовки в вузе идет активный поиск смыслов и ценностей педагогической профессии, осознание стиля жизни, обусловленного данной профессией. Успешность организации процесса профессиональной подготовки в педагогическом вузе во многом определяет дальнейший профессиональный путь педагогов, влияет на его траекторию и особенности профессиональной деятельности педагогов.

Основным содержанием деятельности современного педагогического вуза является профессиональная подготовка специалистов для сферы образования. Профессиональная подготовка в педагогическом вузе – это один из способов овладения педагогической профессией, включения человека в процесс непрерывного образования.

Професійна підготовка в педагогічному вузі представляється як складна динамічна система, яка розвивається і має комплексну і ієрархічну структуру.

Содержательне і структурне розвиття поняття професійної підготовки майбутніх педагогів в вузі пов'язано з дослідженням різних її аспектів (контекстуального, змістового, технологічного, тощо), чому сприяє моделювання даного процесу. Реалізація мережевого взаємодіяння і створення різного роду мереж і кластерів є перспективним напрямком розвитку педагогічних вузів.

Ключові слова: модернізація, освіта, педагогічний вуз, педагогічна діяльність, професійна підготовка, компетенції.

Ihor Vasylyovych Hevko,
Candidate of Pedagogical Sciences (Phd in Pedagogy), Associate Professor,
Head of the Chair of Computer Technologies at
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University,
2 Maksyma Kryvonosa Str., city of Ternopil, Ukraine

PEDAGOGICAL INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION AS THE SPACE OF PROFESSIONAL TRAINING UNDER THE CONDITIONS OF PEDAGOGICAL EDUCATION MODERNIZATION

The current situation in the development of the pedagogical profession, the specifics of the professional pedagogical activity and the activity of the pedagogical university under the modern conditions of modernization of higher education in general and pedagogical education in particular are analyzed in the article. The concept of students' professional training at a pedagogical university under conditions of modernization of pedagogical education is substantiated. The changes in students/ professional training at a pedagogical university under conditions of modernization of pedagogical education, as well as their characteristics, are considered, the essence of changes, their direction, intensity and productivity are revealed.

It was defined that students' professional training at a pedagogical university is aimed at the development of general cultural and professional competencies of future teachers which will contribute to the development of their professional and social mobility, as well as their competitiveness in the labour market. An important component of this training is professional upbringing, which is not limited to the education of a professional, but also involves the development of such personal qualities as responsibility for one's actions, understanding of their consequences for oneself and others; the formation of moral norms and values of the future pedagogical activity.

Professional training at a pedagogical university is considered as the beginning of the teacher's professional career and the beginning of his / her professional self-identification during which the systematization of knowledge about future professional and pedagogical activities is carried out and a picture of professional reality is built, which reveals the understanding of the possibilities and alternatives for the future professional development of the teacher. During university training there is an active search for the meanings and values of the pedagogical profession, the comprehension of a life style conditioned by this profession. The success of the organization of the professional training process at a pedagogical university largely determines teachers' further professional path, influences its trajectory and the peculiarities of the teachers' professional activity.

The main activity content of a modern pedagogical university is specialists' professional training for the sphere of education. Professional training at a pedagogical university is one of the ways to master a pedagogical profession, person's involvement into the process of continuous education.

Professional training at a pedagogical university is presented as a complex dynamic system which develops and has a complex and hierarchical structure.

The substantive and structural development of the concept of the future teachers' professional training at a university is connected with the study of its various aspects (contextual, content-targeted, technological, etc.), which is facilitated by the modeling of this process. Realization of the network interaction and creation of various kinds of networks and clusters is a perspective direction for the development of pedagogical universities.

Key words: modernization, education, pedagogical university, pedagogical activity, professional training, competences.

Подано до редакції: 5.05.2017 р.

Рекомендовано до друку: 22.05.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор Е. Е. Карнова